

det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 1ste Valgkreds (J. C. Christensen) under Forhandlingerne i meget stærke Ord udtalte, at det vilde blive en ganske nødvendig Konsekvens af Vedtagelsen af en Lov som denne, at man, naar disse 5 Mill. vare slupne op, gik med til en ny Lov, hvorefter der stilledes Midler til Raadighed til Udlaan til Kommuner, som da befandt sig i samme Situation som de, der vilde faa Gavn af de første 5 Mill. Kr. Og denne Udtalelse blev ikke uænsset af den daværende Finansminister, Kammerherre Lüttichau. Han bemærkede følgende, som jeg med den højtærede Formands Tildelse skal oplæse, det findes i Folketings-tidenden for 1894—95, Sp. 1885: „Med Hensyn til, hvad det ærede Medlem bemærkede om, at denne Lovs mulige Vedtagelse let kunde føre til Konsekvenser med Hensyn til at blive ved paa denne Bane, altsaa at fortsætte med Statsudlaan til Kommunerne under ganske lignende Forhold og med samme Øjemed som her, saa skal jeg lade denne Betragtning ligge, lade den staa ved sit Værd. Det er jo meget muligt, at man vil komme til det Resultat, som det ærede Medlem her forudsagde som en simpel Konsekvens, men dette vil jo være Fremtiden forbeholdt; det vil være den Regering og den Rigsdag, som sidder til den Tid, der vil komme til at afgøre dette Punkt om Fortsættelse eller Ikke-Fortsættelse af den betraadte Bane.“ Det vil altsaa ses, at den daværende Finansminister ikke modsatte sig den Tanke, men hvad der var ganske naturligt, skød den til Side som noget, der ikke laa for, men som mulig vilde komme til at foreligge for den til den Tid værende Rigsdag og Minister. Jeg har anført dette for at godtgøre, at de Kommuner, der nu ere komne bag efter, maa føle sig meget brøstholdne. Det blev den Gang, som sagt, fra forskellige Sider forudsat, at naar de første 5 Millioner Kr. vare slupne op, vilde man gaa videre ad den da betraadte Vej, og det blev ikke modsagt af den daværende Finansminister. Det er da en haard Skuffelse for de Kommuner, der nu i Løbet af de sidste Aar have meldt sig for at søge Laan af Statskassen paa de Vilkaar, som vare fastsatte i Loven af 1895, at møde Afslag. Det er meget vilkaarligt, at en saadan Foranstaltning stopper op. Der er heller ikke Tvivl om — jeg har bragt det i Erfaring ved Samtaler med mange forskellige Folk om dette Spørgsmaal — at man rundt om i Landet fra de interesseredes Side har betragtet

det som temmelig selvfølgelig, at naar de første 5 Mill. vare slupne op, vilde en ny Lov blive given, hvorefter disse Laan kunde fortsættes. Det er da mit Haab, at den højtærede Finansminister ikke vedblivende vil stille sig uvillig over for denne Tanke. Ministeren har ikke villet fremsætte noget Forslag i saa Henseende. Jeg var den, der rejste Spørgsmaalet i Udvalget, og for mit Vedkommende var egentlig Tanken den, at Finansministeren burde fremsætte et saadant Forslag. Naar dette nu ikke kan ske — og det synes jo efter den højtærede Finansministers Udtalelser at være udelukket — bør det efter min Mening ske ved privat Initiativ, og det er da mit Haab, at den højtærede Finansminister, naar et saadant Forslag fremkommer, ikke vil stille sig afvisende over for det, men i hvert Fald vil tage en Forhandling op derom. Jeg mener, at det er en Pligt herfra ikke at svigte den Forudsætning, som mange af de interesserede Kommuner ere gaaede ud fra og efter min Mening have haft en vis Ret til at gaa ud fra. Nærmere indlade mig paa Sagen paa dette Tidspunkt skal jeg ikke, der vil sikkert senere hen i Samlingen blive Anledning dertil.

Berntsen: Det har glædet mig at høre, at den højtærede Finansminister for et Øjeblik siden udtalte, at han med Hensyn til Spørgsmaalet om Afløsning af Tiender vilde stille sig velvillig over for Begæringer om Afløsning af de Kongetiender, der endnu ere i Statens Bje. Det er mig nemlig bekendt, at der fra enkelte Sider er blevet underhandlet med Finansministeren angaaende Afløsning af saadanne Tiender, men det er hidtil strandet paa Grund af, at den ærede Minister efter mit Skøn har forlangt for høj Afløsningssum. Jeg maa maaske betragte disse Udtalelser fra den højtærede Ministers Side som Tegn paa, at han nu vil være tilbøjelig til at gøre yderligere Indrømmelser, dette skal kun glæde mig. Den højtærede Minister udtalte derimod, at der med Hensyn til Præstetienden vilde have sine Vanskeligheder at komme til en Overenskomst om Afløsning deraf. I Forbindelse dermed henviste den højtærede Minister til et Cirkulære, som straks efter, at Tiendeloven var stadfæstet, blev udsendt af Kultusministeriet, et Cirkulære, hvori der blev fastsat en Pris for Præstetienden, saaledes at den skulde beregnes efter Gennemsnittet af de foregaaende 24 Aars Kapitelstakst med Udskydelse af de to højeste og de to laveste